

บทที่ 5

ภาพลักษณ์ของ วีระ ธีรภัทร ในมุมมองของผู้รับสาร

ในการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้รับสาร จำนวน 60 คน ผู้รับสารส่วนใหญ่ต่างก็รับรู้ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรจากสื่อวิทยุ ในรายการคุยกันจันทร์ถึงศุกร์ ทางเอฟเอ็ม 97.0 MHz ซึ่งถือได้ว่าเป็นการรับรู้ภาพลักษณ์ที่เด่นชัดที่สุด มากกว่ารายการคุยเฟื่องเรื่องเงิน ทางเอฟเอ็ม 101 MHz และรายการโทรทัศน์คุยกันวันหยุดกับวีระ ธีรภัทร ทางททบ.5 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบรายการที่แตกต่างกัน กล่าวคือ รายการคุยกันจันทร์ถึงศุกร์ จะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้เถียงกับผู้ดำเนินรายการได้ ในเวลาไม่จำกัด ทำให้ผู้ฟังรับรู้ถึงภาพลักษณ์ที่เด่นชัดจากการที่ผู้ดำเนินรายการได้ตอบกับผู้ฟัง แต่ในรายการการคุยเฟื่องเรื่องเงิน ผู้ดำเนินรายการจะพูดดำเนินรายการอยู่คนเดียว น้อยครั้งที่จะมีการเปิดสายโทรเข้ามาพูดคุยกับผู้ดำเนินรายการในเวลาจำกัด ดังนั้นผู้ฟังจึงรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆได้น้อยกว่า

เช่นเดียวกับรายการโทรทัศน์ที่มีเวลาจำกัดมากกว่าทั้งสองรายการวิทยุข้างต้น แต่โทรทัศน์มีข้อได้เปรียบที่ทำให้ผู้รับสารรับรู้ภาพลักษณ์ทั้งหมดอย่างเป็นรูปธรรม อันได้แก่ รูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพทั่วไป การแสดงออกทางสีหน้าแววตา การแต่งกาย ฯลฯ

ในส่วนของผู้รับสารที่ติดตามอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทรมาโดยตลอด จะรับรู้ภาพลักษณ์ได้จากการจินตนาการจากงานเขียนซึ่งพบว่ามีภาพลักษณ์ที่เหมือนและแตกต่างกันหลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ทราบถึงภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรในมุมมองของผู้รับสารเป็นดังนี้

- 1.ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพ
- 2.ภาพลักษณ์การเป็นผู้อธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย
- 3.ความเป็นผู้นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน
- 4.ภาพลักษณ์ความเผด็จการ
- 5.ภาพลักษณ์การเป็นผู้นำทางความคิด
- 6.ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือ

1. ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพ

1.1 การรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

- วีระ ธีรภัทรดูเป็นคนตรงไปตรงมา และอารมณ์ร้อน

การรับรู้ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรผ่านสื่อสิ่งพิมพ์พบว่าผู้รับสารต้องใช้จินตนาการในการนึกถึงภาพของผู้เขียนมากกว่าการรับรู้ผ่านสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์เนื่องจากไม่ได้เห็นหน้าตาของผู้เขียนและไม่เคยเห็นหน้าของวีระ ธีรภัทรมาก่อน โดยผู้รับสารกลุ่มนี้จะไม่ค่อยมีเวลาได้ติดตามชมหรือฟังทางสื่อโทรทัศน์หรือวิทยุมากนักแต่ส่วนใหญ่จะได้อ่านงานของวีระ ธีรภัทรทางสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการรวมเล่ม เช่น ปากท้องชาวบ้าน เทียวเขมร หรืออ่านในหนังสือพิมพ์รายวัน กรุงเทพธุรกิจ จนถึงปัจจุบัน ทางหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ตัวอย่างเช่นศิวะ นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ เคยติดตามอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นครั้งแรกเล่าให้ฟังว่า

“อ่านงานเขียนเขาครั้งแรกนึกถึงลักษณะของคนเขียนว่า ทำไมเขามีความพยายามเขียนจัง หนังสือเขาหนามาก ผมอ่านเรื่องสถาบันการเงินล้มละลายมีการเขียนประทัดประท้วงเสียดสี ทำให้อ่านจุกตามเลย แล้วก็เออเข้าใจดี เขาค่อยๆอธิบายแต่ต้องอ่านติดต่อกันนะถึงจะรู้เรื่องเพราะจะเป็นคอลัมน์ต่อเนื่องกัน จากไม่รู้ก็รู้มากขึ้น คิดว่าคนนี่เก่งจังเลย พอรู้ว่าเขามาจัดรายการวิทยุเพราะเพื่อนบอกก็เลยฟังอยากรู้ว่าเขาจะด่าเก่งไหม” (ศิวะ, สัมภาษณ์, 30 เมย.47)

ลักษณะงานเขียนของวีระ ธีรภัทรส่วนใหญ่เป็นงานเขียนวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจซึ่งผู้ที่ติดตามอ่านส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีการศึกษา หรือทำงานอยู่ในแวดวงอาชีพนักธุรกิจ นักลงทุน หรือสถาบันการเงิน ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพที่ผู้ชมได้ติดตามอ่านมากกว่า 3 ปี โดยไม่เคยเห็นหน้าตา หรือแม้แต่ฟังเสียงของวีระ ธีรภัทรมาก่อนจนถึงปัจจุบัน เขาได้จินตนาการเอาไว้ว่าน่าจะเป็นที่คนอารมณ์ค่อนข้างรุนแรง มีความคิดเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจสูง เนื่องจากลักษณะการเขียนที่มีการเลือกใช้คำหรือภาษาเป็นคำหยาบหรือคำรุนแรง ทำให้ตนเองในฐานะผู้อ่านรู้สึกมีอารมณ์ร่วมตามกับเรื่องนั้นๆ โดยค่อยๆตามเห็นด้วยกับการวิพากษ์วิจารณ์ของวีระ ธีรภัทร

“อ่านมานานแล้วคิดว่าคนเขียนน่ามีนิสัยเจ้าอารมณ์ โดยดูจากภาษาที่เขาใช้เขียนในบทความจะเป็นภาษาที่ยืดแต่ความคิดของตัวเองเอาทัศนคติของตัวเองเข้าไปด้วย บางคำบางสำนวนเป็นคำหยาบ ทำให้รู้สึกถึงอารมณ์ของคนเขียนในตอนนั้น ทำให้เรารู้สึกบางครั้งว่าคนเขียนดูเป็นคนอารมณ์แรง” (สุเมธ, สัมภาษณ์, 30 เม.ย. 47)

แต่สุเมธก็ยอมรับว่าได้รับความรู้จากการอ่านงานของ วีระ ธีรภัทร เสมอโดยเฉพาะประเด็นเศรษฐกิจจากที่ไม่เคยมีความรู้พื้นฐานมาก่อนทำให้ได้ความรู้ในเรื่องนี้มากขึ้น ซึ่งติดตามอ่านมาถึงปัจจุบัน ในเรื่องประวัติศาสตร์ที่รู้สึกว่าผู้เขียนมีการทำมาอย่างดีในเรื่องของการค้นคว้าข้อมูลมาอ้างอิง ประกอบการเขียน ประกอบกับสุเมธมีความสนใจเรื่องประวัติศาสตร์อยู่แล้วจึงทำให้ติดตามอ่านมาเรื่อยๆ ทำให้เกิดความเชื่อว่า วีระ ธีรภัทร น่าจะเป็นนักวิชาการคนหนึ่ง นั่นก็คือน่าจะมีหน้าตาที่ดู สวมแว่น รูปร่างอ้วนท้วม เนื่องจากมองว่านักวิชาการส่วนใหญ่ไม่ค่อยออกกำลังกาย

“ท่าทางเขาเป็นคนอารมณ์ค่อนข้างรุนแรง คิดว่าหน้าตาทำทางน่าจะดูๆ มีบุคลิกของนักวิชาการ น่าจะอ้วนหน่อยๆ เพราะนักวิชาการส่วนใหญ่มักไม่ค่อยสนใจเรื่องออกกำลังกาย น่าจะใส่แว่นหนาๆนะ” (สุเมธ, สัมภาษณ์, 30 เม.ย. 47)

ในขณะเดียวกัน พัลลภ มองว่า วีระ ธีรภัทรน่าจะเป็นคนตรงไปตรงมา กล่าวคือ กล่าววิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล โดยจากการอ่านงานเขียนที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นเศรษฐกิจ

“บางที่เขาเขียนวิจารณ์นโยบายเศรษฐกิจตรงๆเลย คืออ่านบทวิจารณ์ของหนังสือพิมพ์หลายฉบับไม่ค่อยมีใครกล้าฟันธง บางคนเขียนเชียร์เกินเหตุ ไม่เหมือนคนนี้ฟันธงว่ากันตรงๆ ไม่ชอบก็บอกไม่ชอบ เห็นด้วยไม่เห็นด้วย เขาก็มีจุดยืนตินะ อาจจะเป็นเพราะเขามีความรู้มีประสบการณ์มาก แต่ผมยังว่าเขาเขียนขนาดนี้ไม่กลัวโดนบ้างรึไร” (พัลลภ, สัมภาษณ์, 1 พค. 47)

1.2 การรับรู้ผ่านสื่อวิทยุ

-วีระ ธีรภัทรดูเป็นคนพูดจาตรงไปตรงมา โผงผาง ไม่เอาอกเอาใจผู้ฟัง

ผู้รับสารรับรู้ถึงลักษณะความเป็นคนพูดจา โผงผาง ตรงไปตรงมาโดยไม่มีการเอาอกเอาใจผู้ฟังรายการ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ ถูกผู้รับสารมองว่าเป็นจุดดึงดูดทำให้สะดุดหู จนทำให้ผู้ฟังสนใจ

ฟังรายการ นั่นคือบุคลิกภาพที่โดดเด่น และดูผิดแปลกไปจากผู้ดำเนินรายการท่านอื่น ที่พูดจาสุภาพ อ่อนน้อม และเกรงใจผู้ฟังมากกว่าวีระ ธีระภัทร ทำให้ภาพลักษณ์นี้เป็นภาพลักษณ์ที่ถูกจดจำได้ง่ายเนื่องจากมีความโดดเด่นและไม่ซับซ้อนแต่อย่างใด ซึ่งในสไตล์การพูดที่มีการดูค่าผู้ฟัง ทำให้คนฟังเองก็สงสัยว่า ทำไมต้องมีการพูดจากันรุนแรงถึงขนาดนี้ในสื่อวิทยุ เพราะตามรายการวิทยุที่ผู้ฟังได้ยินได้ฟังมาส่วนใหญ่ จะมีการใช้น้ำเสียงและวาทะที่สุภาพ มีการระมัดระวังการใช้ถ้อยคำหรือคำพูดที่ผู้ดำเนินรายการพูดออกไปผ่านสื่อ ด้วยเหตุที่สื่อวิทยุเป็นสื่อที่มีผู้รับฟังมาก และจากรูปแบบการจัดรายการ ที่มีความแปลกแตกต่างจากผู้ดำเนินรายการทุกๆ ไป ไม่ซ้ำซาก มีสไตล์การพูดตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม ลักษณะการพูดจาเป็นแบบโผงผาง ไม่เกรงใจคนจนบางครั้งดูเหมือนไร้น้ำใจ ไม่เอาใจผู้ฟัง พูดตามใจตนเองเสียเป็นส่วนใหญ่มากกว่า ลักษณะต่างๆ เหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ดึงดูดให้คนหันมาสนใจฟังรายการของ วีระ ธีระภัทร มากขึ้น

.ชนะ อนุชา และกิตตินันท์ ได้ให้สัมภาษณ์ยอมรับว่าชอบฟังรายการ เพราะลักษณะสไตล์การดำเนินรายการของวีระ มีความโดดเด่นในบุคลิกภาพ การพูดจาที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ ให้ความรู้สึกที่เป็นกันเองกับผู้ฟัง ซึ่งแตกต่างจากผู้ดำเนินรายการคนอื่นที่พูดจาเอาอกเอาใจคนฟัง บางครั้งฟังแล้วก็นำเบือ ซึ่งเป็นไปตามหลักการสร้างภาพลักษณ์ของ เดเนี่ยล เจ บั้วสตีนที่ว่า ภาพลักษณ์สามารถตอบสนองเป้าประสงค์และดึงดูดความรู้สึก ภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นควรเลือกเฉพาะคุณสมบัติที่โดดเด่นมองเห็นได้ชัดและเป็นรูปธรรมที่สะกดความรู้สึกโดยจะต้องตอบสนองเป้าหมายได้ดีที่สุด และภาพลักษณ์ควรเป็นสิ่งที่เข้าใจง่าย จะต้องเป็นสิ่งที่ดูง่ายเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ทันที ภาพลักษณ์ที่มีประสิทธิผลมากที่สุดต้องมีลักษณะพื้นฐานแต่มีลักษณะพอจดจำได้

“ฟังครั้งแรกชอบสไตล์มันก็สนุกดี ไม่ซ้ำซาก แบบพูดไปเรื่อย คุยอะไรก็เป็นทางการไม่น่าเบือ อย่างนี้สนุกดี” (ชนะ,สัมภาษณ์,5 สค. 46)

“ถ้าเป็นลักษณะเสียงหล่อหรือประเภทเอาอกเอาใจคนฟังมากมายผมฟังแล้วเบือ มันไม่เร้าใจมันมีเยอะอยู่แล้ว” (อนุชา,สัมภาษณ์,15 มีย.46)

“บังเอิญเปิดไปเจอ ฟังเพลินดี ชอบฟังความเห็นที่เป็นเอกลักษณ์ ตรงไปตรงมา ”
(กิตตินันท์,สัมภาษณ์,25 กย.46)

ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้รับสารมีความต้องการทางเลือกในการบริโภคสื่อหลายรูปแบบ เพื่อหลีกเลี่ยงจากความซ้ำซากจำเจ ของรายการในปัจจุบันที่ส่วนใหญ่ ผู้ดำเนินรายการมักมีสไตล์การพูดที่คล้ายกัน พูดไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่เป็นจุดดึงดูด หรือความน่าสนใจให้ติดตาม ดังนั้นบุคคลที่สามารถเรียกร้องความสนใจต่อสาธารณะได้ต้องมีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวออกมานำเสนอให้แตกต่างจากทั่วๆไป

- วีระ ธีรภัทรดูเป็นคนที่มีความก้าวร้าว และดุดัน

เรื่องความก้าวร้าวเป็นที่กล่าวขานกันมากที่สุด ซึ่งมีผู้ฟังกล่าวถึงกันมากทั้งยอมรับได้ และยอมรับไม่ได้ เพราะการดำเนินรายการส่วนใหญ่ ผู้ดำเนินรายการจะพูดจาสุภาพ ให้เกียรติคนฟัง ไม่มีการด่าออกอากาศแบบไม่ไว้หน้ากัน สิ่งที่ผู้รับสารถือว่าเป็นความก้าวร้าวมากที่สุดคือ การพูดคัดค้าน ชัดคอ หรือตัดบท(Hackle) เพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา และการไล่สายผู้ฟังที่โทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็น หรือบุคคลที่พูดจาไม่เข้าหูผู้ดำเนินรายการ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกไม่ดีและเสียโอกาสที่จะได้รับความรู้ จากการตอบปัญหาของผู้ดำเนินรายการและทัศนคติของผู้ฟังคนอื่นที่โทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็น เนื่องจากลักษณะรายการแบบนี้ต้องอาศัยข้อมูลและความคิดเห็นจากคนหมู่มาก ซึ่งกว่าครึ่งของรายการต้องอาศัยข้อมูลจากผู้ฟัง ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ ดังความเห็นของมานะ ฐานิสร์ ติม โยง จิโรจน์ และอำภาที่กล่าวยอมรับในเรื่องนี้ว่า

“ฟังครั้งแรกไม่ค่อยชอบ ทำไมคนโทรเข้ามาต้องโดนว่าตอกหน้ากลับไป พูดถามซ้ำไปซ้ำมาไม่ตรงประเด็นเพราะเราไม่รู้เงี้ยก็จะโดน แกอาจจะรำคาญ พูดตอกกลับมาในเชิงว่าเข้าใจไหมอี ก็เลยไม่ค่อยชอบ” (มานะ,สัมภาษณ์,29 สค. 46)

“ไม่แฟร์ไปไม่กล้าจะโทรไปหรอก เพราะบางทีลักษณะคำถามที่ไม่ถูกใจเขา เขาก็ว่าเราเฉยเลย และก็ตัดสายทิ้งเลย แต่ก็มีเยอะนะที่บางคนว่าแล้วยังจะโทรไปอีก ก็ไม่เข้าใจว่าโทรไปได้อย่างไรให้เขาว่าอยู่นั้นแล้วบางทีว่าเสียหายด้วย” (ฐานิสร์,สัมภาษณ์,7 สค.46)

“ได้ฟังครั้งแรกไม่ค่อยชอบ ชอบกัดเสียดสีคนอื่น บางเรื่องมีเหตุผลแต่บางที่อารมณ์หาลกก็มี” (ติม,สัมภาษณ์,13 มีย. 46)

“ฟังมาแล้ว 2-3 ปี อยากทราบว่าปัญหาที่คนถามเขาจะแก้อย่างไร แยกตอบแบบไม่ได้หน้าเลย ตอบแบบไอ้ย! ไม่ต้อง อย่างนี้คุณไปเลย แยกพูดอย่างนี้ ถ้าตอบนี้มันวลกว่านี้ หน้อยจะดีกว่า บางทีด่าจืดๆ ไม่ตอบเลย” (โย่ง, สัมภาษณ์, 5 กย. 46)

“ทำไมดูจัง ดูก้าวร้าว บางเรื่องไม่สมควรไปด่าเขา ก็คนเขาเดือดร้อน แต่เขาไม่รู้ถามไม่เป็น แต่เขาก็อยากรู้จริงๆ อาจจะถามเง้งแต่เขาก็อยากรู้จริงแต่ถามไม่เป็น” (จิโรจน์, สัมภาษณ์, 27 กค.46)

“ฟังวิทยุแล้วตลก ขำตลกแกไล่สาย บางคนพูดไม่จบก็โดนไล่แล้ว ก็เอ๊ะ ทำไมคนนี้ด่าแซงจังเลย พูดกับแซงอย่างนี้ ทำไมช่างต่าหนักจังเหมือนกับจะด่าเก่ง แปลกๆ ดีด่าคนฟัง บางทีชาวบ้านไม่รู้อิโนอิเหน่ โทรมาถามแล้วเราไปด่าว่าโง่ สงสารเขาจะคิดยังไง เหมือนกับชวานาโง่ๆ ถามทำไมข้าวราคาถูกจัง เขาก็ตอบคุณก็อย่าทำสิ ก็ทำอย่างอื่นไปสิ จริงมัย ฮ่า ฮ่า เพราะคนฟังหลายระดับไม่เข้าใจ แยกแยะไม่ถูก บางทีเขาไม่เข้าใจ เขาไม่โกรธแต่อาจจะเสียใจ มีคนเก่งๆ มาด่าเขา คนที่เขานับถือเขาจึงกล้าโทรมาถาม เขาต้องเคารพเราให้เกียรติเราระดับหนึ่งให้ช่วยแนะนำแต่กลับไปด่าเขา รู้ซิไม่ใครดีกว่า” (อำภา, สัมภาษณ์, 20 กค. 46)

“ตอนได้ยินเสียงก้าวร้าวเขาน่าจะเป็นคนผอม ที่ปากน่าจะมีไฟสีกเม็ด ผมหยิกๆ หน้าสีเหลือง เป็นความก้าวร้าวของผู้ชาย ผู้ชายปากจัดจะมีลักษณะอย่างนี้” (คณิน, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

การดูด่าและใช้วาจาเสียดสีผู้ฟัง เป็นสิ่งที่พบได้บ่อยในการดำเนินรายการของวีระ ธีรภัทร การตัดสายโทรศัพท์ในกรณีที่ผู้ฟังถามคำถามเยิ่นเย้อ หรือพูดแล้วไม่ถูกใจก็จะโดนตอกกลับ ต่าหนักหรือว่าแรงๆ ถึงแม้สิ่งเหล่านี้ผู้ฟังบางกลุ่มยอมรับไม่ได้ แต่ก็ยังมีผู้ฟังอีกกลุ่มหนึ่งยอมรับได้ และพยายามทำความเข้าใจ พร้อมกับการปรับตัวเพื่อให้สามารถรับฟังได้อย่างมีความสุข ดังความเห็นของคุณสมฤดีที่รู้สึกยอมรับไม่ได้ กับการใช้วาจาที่ไม่สุภาพของผู้ดำเนินรายการในตอนแรก แต่ในภายหลังก็เริ่มยอมรับได้มากขึ้นและเริ่มเข้าใจว่านี่เป็นสไตล์การจัดแบบ วีระ ธีรภัทร นั่นเอง ซึ่งสมฤดีและพงษ์ศักดิ์ได้กล่าวถึงในประเด็นนี้ว่า

“รู้สึกดีเหมือนกันกับรายการนี้คือฟังครั้งแรกทำไมดูไม่เรียบร้อย ก้าวร้าวแต่พอฟังไปเหมือนกับเรารับได้ว่าเขาก็คือเขา สุนุกดี” (สมฤดี, สัมภาษณ์, 15 กค. 46)

“ได้ฟังครั้งแรก รู้สึกว่าเขาพูดรุนแรงดี ดูก้าวร้าวไปหน่อย แต่ก็เข้าใจว่าเขาอาจจะเป็นคนที่ถูกแบบนั้นเอง” (พงษ์ศักดิ์, สัมภาษณ์, 21 กย. 46)

แต่ในขณะที่ผู้รับสารบางคนยอมรับว่าเป็นความก้าวร้าวจริงแต่ไม่ใช่การก้าวร้าวแบบคนพาลที่จ้องจะหาเรื่องคนอื่น แต่เขาเหล่านั้นมองว่าเป็นการพูดจาแบบตรงไปตรงมามากกว่าและทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกสะใจ ในฐานะผู้ฟังและเห็นคล้ายตามกับผู้ดำเนินรายการว่าการพูดเช่นนี้เหมาะสมแล้ว แต่หากเป็นในแง่ของผู้ถามก็ยอมรับว่า เสียความรู้สึกเช่นกัน

“ไม่ใช่การก้าวร้าวแบบหาเรื่อง เป็นแค่การตอบโต้แบบตรงไปตรงมาแล้วตัดประเด็นที่ไร้สาระหยุดหมยออกไป” (พลเทพ, สัมภาษณ์, 18 กค. 46)

“แรกๆฟังเพราะความก้าวร้าว นักจัดรายการที่เจอส่วนมากจะสุภาพนุ่มนวลค่อนข้างที่จะเอาอกเอาใจอยู่บ้าง แต่อาจารย์นี่ลักษณะไม่จ้องคนฟังคือยังไงก็ตรงไปตรงมา ตามมาตอบไปอย่างเช่นผมเจอเคสที่ว่าตอนเช้ารายการของคุณจะให้ฟังคลื่นไหนดี ถ้าคุณถามที่ผมรู้เนี่ยะ ไร้ที่ผมไม่รู้ คลื่นวิทยุเนี่ยะ ผมไม่รู้ไม่ต้องมาถามหรอก หมุนๆไปคลื่นไหนชอบก็ฟัง ลักษณะอย่างนี้เป็นการตอบแบบตรงไปตรงมาคือถ้าเราเป็นบุคคลที่สามที่ฟังเนี่ยะ มันก็จะบอกเออจริง เหมือนเรานั่งสะใจไปด้วยมันก็จริงอย่างนั้น แต่ถ้ามันนึกถึงในแง่ที่เราเป็นผู้ถามบ้าง มันค่อนข้างเสียความรู้สึก”

(อดุลธน, สัมภาษณ์, 14 กค. 46)

1.3 การรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์

- วีระ ธีรภัทรดูเป็นคนใจดีและตลก

ภาพลักษณ์ภายนอก ที่ปรากฏออกทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ของวีระ ธีรภัทร จะมีความแตกต่างกันมาก ในความคิดเห็นของผู้รับสารซึ่งส่วนใหญ่จะมองว่าภาพลักษณ์ ที่ออกอากาศทางวิทยุจะดูก้าวร้าว ปากจัด ทำให้ขาดมโนภาพไว้ในใจว่าต้องเป็นผู้ชายที่มีบุคลิกภาพผอม ผมหยิก ผิวดำ ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความดุคั้นก้าวร้าวของผู้ชาย แต่เมื่อได้เห็นภาพ

ลักษณะที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ทำให้ผู้รับสาร ได้พบกับความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด เพราะตัวจริงดูตลกมากกว่า กับรูปร่างที่อ้วน ขาว ใสแฉ่งซึ่งเป็นบุคลิกของคนใจดีมากกว่า ดังที่จอร์จดี จำเริญ อุดุลธน สุดา ศรีประภา กิก กัลยา ได้กล่าวยอมรับว่าในครั้งแรกที่ฟังทางวิทยุคิดว่าน่าจะมีบุคลิกอย่างเช่น ผอม ผิวคล้ำ ตัวใหญ่ ผมหยิก มีไฟ แต่เมื่อได้เห็นตัวจริงที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์กลับมีความรู้สึกว่าเป็นคนใจดีที่ดูตลก

“แต่พอเจอตัวจริงอ้วนๆ ใสแฉ่งมันเป็นบุคลิกของคนใจดีมากกว่า”

(จอร์จดี, สัมภาษณ์, 14 มิย.46)

“เคยดูทีวีครั้งหนึ่งคิดว่าเขาต้องตัวใหญ่ๆ ผอมๆ ดู ผิวดำๆ พอเจอตัวจริงดูตลก”

(จำเริญ, สัมภาษณ์, 25 กค.46)

“เห็นบุคลิกแก้อ้วนๆ ใสแฉ่ง เรื่องเงินๆ ทองๆ เป็นเรื่องที่เราไม่ค่อยถนัดแต่ที่เปิดดูวันนั้น เพราะอยากเห็นตัวจริงบุคลิกของแกว่ามันเป็นอย่างไร ได้ยินแต่เสียงว่าทำไมดูจัง เห็นตัวจริงแล้วรู้สึกว่ามันอยู่ที่อารมณ์เพราะว่าอ.วีระจะโกรธจนเกลียด แกโมโหใครดูไม่ออก เขาจะดูตลกๆ” (สุดา, สัมภาษณ์, 13 มิย.46)

“มองว่า 40 เกือบ 50 น่าจะเป็นคนผิวคล้ำ กลางคน ไม่อ้วนไม่ผอม ภาพของคนดูต้นไม่คิดว่าขาว” (กิก, สัมภาษณ์, 20 กค.46)

“ภาพลักษณ์ดูถูกทุ้งดีไม่มีฟอร์มมาก พูดโอเคเข้าใจง่าย ใช้ภาษาง่ายๆ ชาวบ้านๆ เข้าใจง่าย เรียบร้อยดี” (กัลยา, สัมภาษณ์, 10 มิย.46)

ผู้รับสารติดตามรายการของวีระ วีระภัทรทางโทรทัศน์ส่วนใหญ่เคยฟังจากรายการวิทยุมาก่อนทำให้ติดกับภาพลักษณ์ที่ดูต้น ก้าวร้าว ของวีระ แต่เมื่อชมทางโทรทัศน์แล้วผู้รับสารมีความรู้สึกที่ภาพลักษณ์เหล่านั้นดูเบาจนสังเกตเห็นได้ชัดเนื่องจากความแตกต่างในเรื่องธรรมชาติของสื่อที่สื่อโทรทัศน์ทำให้มองเห็นหน้าตาบุคลิกทุกอย่างทำให้เกิดการระมัดระวังภาพลักษณ์ที่ปรากฏผ่านสื่อโทรทัศน์ รวมทั้งรูปแบบรายการที่ต่างกัน โดยทางโทรทัศน์จะมีพิธีกรหญิงมาร่วมด้วยในรายการ ทำให้วีระ โดนเบรคอารมณ์ลงบ้าง จึงทำให้ภาพลักษณ์ทางโทรทัศน์ดูเบา เช่น การดูค่าผู้ฟังจะน้อยลง เนื่องจากพิธีกรหญิงจะผู้ทำให้เกิดความประนีประนอมในการพูดคุยกัน

ไม่ให้ผู้ชมรู้สึกว่าการบรรยายการตั้งเครือข่ายจนเกินไป แต่ผู้รับสารก็เลือกที่จะติดตามชมรายการทางวิทยุมากกว่าเนื่องจากชอบลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์ที่หนักหน่วงลีลาการพูดที่ดูเป็นธรรมชาติโดยที่วีระไม่รู้สึกหรือเป็นห่วงกับภาพลักษณ์ของตนเองทางวิทยุมากนักผู้รับสารเชื่อว่าเขาดำเนินรายการได้เป็นธรรมชาติมากกว่าทางโทรทัศน์

“โทรไปคุยทางวิทยุ เสียงเขาดู ดูน่ากลัว มีความเป็นตัวของตัวเองสูงมาก แต่ในที่วีหน้าตาเขาจะยิ้มนะ เวลาทำเสียงดูเข้มเลยไม่น่ากลัว เลยรู้สึกว่าเขาใจดีไม่ดุคนฟัง ดูเขามีความสุข ล้อเล่นแซวคนที่โทรเข้ามา กวนๆตลกๆดีจะไม่ซีเรียสกับประเด็นหรือเข้มกับคนฟังมากเวลาพูดคุยจะสบายๆกว่า แต่เพราะอาจจะเวลาน้อยด้วยเลยได้คุยนิดเดียว” (ศรีประภา,สัมภาษณ์,26 กค.46)

“ทางที่วีนี้ก็จะบ้าๆ หลุดโลกกว่านี้ ดูใจดีด้วยซ้ำ คิดว่าเป็นคนละคนกับวิทยุ วาดภาพไว้ว่าเป็นศาสตราจารย์สติเฟื่องผมฟู แต่งตัวแปลกๆ น้ำเสียงในที่วี soft ลง การแสดงออกดูขี้ขลาดๆ เพราะมีพิธีกรหญิงที่ทำให้เบรคอารมณ์ลง” (อาทิตย์,สัมภาษณ์,13 มิย.46)

2.ภาพลักษณ์ของการเป็นผู้อธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย

2.1 การรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

ผู้รับสารส่วนใหญ่ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านเศรษฐกิจมักจะกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า วีระมีการอธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย ซึ่งมีการยกตัวอย่างที่ทำให้มองเห็นภาพตาม จึงทำให้เข้าใจได้ไม่ยากนักซึ่ง เทวัญ ผู้ซึ่งเป็นพนักงานประจำบริษัทแห่งหนึ่ง โดยมักจะใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือพิมพ์ในยามว่างเสมอเล่าให้ฟังว่า

“เคยอ่านบทความเรื่องเศรษฐกิจ อ่านแล้วเข้าใจอธิบายแล้วเคลียร์กว่า มีการยกตัวอย่างแบบไม่ต้องตีความ คนนำเสนอมีความเข้าใจในสื่อก็นำเสนอได้ง่าย และเราไม่ถนัดเรื่องเศรษฐกิจ มันเข้าใจยากการอธิบายของวีระ ทำให้เราเข้าใจได้ไม่ยากนัก” (เทวัญ,สัมภาษณ์,1 พค.47)

นอกจากนี้ เทวัญยังได้กล่าวไว้ในลักษณะเดียวกันว่าเมื่อเขาได้อ่านบทความของวีระ ธีรภัทรแล้วรู้สึกเข้าใจได้เร็วกว่าบทเรื่องเดียวกันนี้ แต่เป็นคนอื่นเขียน และสามารถนำไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาความรู้นำไปต่อยอดให้ตนเองได้

“เราจะเข้าถึงเรื่องของเขาได้เร็วกว่าการอ่านเรื่องเดียวกันที่คนอื่นเขียน บางทีเรื่องน้ำมัน คนบอกเขาทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย พี่ก็คิดอย่างนั้น ทำให้น่าสนใจ พอเราสนใจเราก็ไปต่อยอดได้เอง หนึ่งคอลัมน์ เขาเขียนเรื่องนี้ได้ มีพื้นที่แค่นี้ เขาสามารถเขียนให้รู้เรื่องได้ นี่คือเสน่ห์ของเขา เขาเป็นนักเขียนที่ดีหยิบเอาคำพูดมาแล้วมันโดน” (เทวัญ, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

ผู้รับสารที่กล่าวถึงความรู้สึกเดียวกันที่ได้อ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทร มาตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้าสู่วงการนักลงทุนนั่นคือ สุทธิสารที่เริ่มอ่านงานเขียนรวบด้วยหุ่น ก็บอกไว้เช่นเดียวกันว่าเป็นงานที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย ทำให้ได้รู้ศัพท์เทคนิคที่เป็นพื้นฐานที่ต้องใช้เบื้องต้นสำหรับผู้ที่ต้องการข้อมูลเริ่มแรก สำหรับนักลงทุนหน้าใหม่

“อ่านแล้วเข้าใจง่ายดีเป็นความรู้พื้นฐานทำให้เราได้รู้ศัพท์เฉพาะหลายอย่างที่ไม่เคยรู้ เช่น XR คืออะไร ชับโบรคเกอร์คืออะไร ทำให้เราสามารถไปอ่านหนังสือวิเคราะห์ในระดับลึกๆได้เข้าใจ เพราะเรามีความรู้พื้นฐานมาจากตรงนี้แล้ว เขาจะไม่อธิบายเยิ่นเย้อ ก็ใช้คำพูดตรงๆไปเลยไม่เชิงวิชาการเกินไป แล้วไม่ค่อยมีคนเขียนหนังสือแบบนี้ส่วนใหญ่เขาจะวิเคราะห์พรีเบเดียเราไม่มีความรู้พื้นฐานเราก็อ่านไม่รู้เรื่อง ทำให้เราไม่เสียเวลาอ่านนาน เนี่ยะ พอว่างพี่ก็หยิบมาอ่านอีกแล้ว” (สุทธิสาร, สัมภาษณ์, 7 สค.46)

ผู้รับสารมองว่าอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทรแล้วทำความเข้าใจได้ง่าย เพราะมีกลวิธีการอธิบายด้วยภาษาแบบชาวบ้านๆ ตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม มีการเลือกใช้คำได้ตรงกับความหมาย มีการยกตัวอย่างประกอบให้เห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเหมาะกับผู้ต้องการหาความรู้พื้นฐานเพื่อไปต่อยอดความรู้ในระดับสูง

2.2 การรับรู้ผ่านสื่อวิทยุ

คุณสมบัติพิเศษอีกอย่างหนึ่งของวีระ ธีรภัทรที่ได้รับการยอมรับจากผู้ฟังเป็นพิเศษก็คือการที่วีระสามารถนำเสนอ เรื่องราวเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์มหภาคโดยการถ่ายทอดให้ผู้ฟัง ฟังได้เข้าใจด้วยการใช้ภาษาและศัพท์ง่าย ๆ มีการยกตัวอย่างให้ชาวบ้านทั่วๆ ไปเข้าใจได้ง่ายดังที่หนุ่ม

เจียง เกียรติศักดิ์ นาย ได้กล่าวยอมรับในประเด็นของการใช้ภาษาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และไม่ซับซ้อน

“ชอบผู้ดำเนินรายการ เขาคุยเป็นกันเองดี สื่อภาษาง่ายๆ มันถึงใจดี ไม่รู้สึกวก้าวก้าว” (หนุ่ม, สัมภาษณ์, 22 กค. 46)

“ชอบการวิเคราะห์เศรษฐกิจในภาพรวมมหภาคนะ คือพูดในเชิงเศรษฐศาสตร์แล้วพูดให้ชาวบ้านเข้าใจ ไม่เหมือนนักเศรษฐศาสตร์ทั่วไปพูด พูด demand ชาวบ้านฟังไม่รู้เรื่องหรือยกตัวอย่างแบบให้ชาวบ้านเข้าใจ มันเป็นลักษณะนี้แต่รู้สึกว่ยกตัวอย่างแล้วชาวบ้านชอบคิดว่าเขาฟังแล้วเข้าใจง่าย อย่างเช่นคนบอกว่าทำไมน้ำมันแพง แล้วทำไมค่าขนส่งแพงขึ้น เขาก็เปรียบเทียบให้ดูเพราะธุรกิจขนส่งไปซื้อน้ำมันน้ำมันก็แพงขึ้น ต้นทุนก็แพงขึ้น ไม่ต้องบอกเชิงแนววิชาการเกินไป” (เจียง, สัมภาษณ์, 15 กค. 46)

“คนที่ไม่มีความรู้เรื่องเศรษฐกิจเลยจะได้ความรู้เพิ่มขึ้น พูดอะไรชาวบ้านๆ ดี ภาษาที่เข้าใจกันง่ายๆ ชอบสไตล์การพูดใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายพูดตรงๆ” (เกียรติศักดิ์, สัมภาษณ์, 12 กย. 46)

“ได้ความรู้จากผู้ดำเนินรายการที่ตอบคำถาม สื่อเข้าใจง่ายๆ ใช้ภาษาพื้นๆ ไม่ใช่ศัพท์สูงเกินไป คนขับแท็กซี่ก็ฟังได้ ไม่ใช่ระดับไอคิวสูงฟัง” (นาย, สัมภาษณ์, 24 กค. 46)

ดังนั้นการนำเสนอด้วย สำนวนภาษาแบบง่ายๆพื้นๆ หรือใช้ภาษาแบบชาวบ้านๆไม่เป็นวิชาการจนเกินไป ประกอบกับการอธิบายศัพท์ทางวิชาการ ที่เป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างเข้าใจ และยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้ผู้ฟังมองเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้รับสารรับรู้ว่าจะ ธีรภัทร สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ฟังเข้าใจเป็นอย่างดี

2.1 การรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์

ผู้รับสารที่รับชมจากสื่อโทรทัศน์ ได้ให้ความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอรายการของ วีระ ธีรภัทรไว้ว่า ในบางเรื่องราวที่เกี่ยวกับประเด็นเศรษฐกิจหรือข่าวสารบ้านเมือง บางครั้งชมจากข่าวโทรทัศน์หรือติดตามอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆได้ทั้งหมดแต่เมื่อมีการหยิบยกประเด็นเหล่านั้นมานำเสนอแบบการวิเคราะห์ที่พูดคุยอีกครั้งใน

รายการ และเปิดโอกาสให้ผู้ชมโทรทัศน์เข้าไปซักถามปัญหาทำให้สามารถเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างถ่องแท้มากขึ้นเนื่องจาก การใช้ภาษาที่นำเสนอในรายการของวีระ ธีรภัทร มีลักษณะแบบไม่เป็นทางการ ให้ความรู้สึกเหมือนว่าคุยกันกับเพื่อนสองคน ซึ่งสิ่งนี้ทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าไม่ใช่เรื่องที่ไกลตัว สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ซึ่งสุปรานีได้กล่าวถึงว่า

“รู้สึกดีเวลาชมรายการ อาจารย์อธิบายเข้าใจง่าย เหมือนเป็นการคุยกันสองคนมากกว่า เพราะบางที่เราติดตามจากข่าวแล้วไม่ค่อยเข้าใจแต่พออาจารย์มาอธิบายเล่าให้ฟังซ้ำอีกที ทำให้เราเข้าใจมากขึ้น เหมือนมาสรุปให้ฟังอีกครั้ง ก็อึดมั่นเป็นอย่างนี้เอง ก็เลยทำให้ติดตามฟัง เพราะเราไม่มีพื้นฐานเรื่องเศรษฐกิจอยู่แล้ว พอฟังอาจารย์อธิบายก็เข้าใจมากยิ่งขึ้น”
(สุปรานี, สัมภาษณ์, 13 สค.46)

“เวลาดูทีวี ผมดูกับแฟน แฟนชอบคุณอุ้ม แต่ผมจะดูเอาข้อมูลมากกว่า เหมือนฟังคนเขาคุยกันไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกยึดเยียดข้อมูลจนมากไปเหมือนรายการวิเคราะห์เจาะลึกอะไรอย่างนั้น”
(จิรศักดิ์, สัมภาษณ์, 14 มิย.46)

3. การเป็นผู้นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน

3.1 การรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

- มีการนำเสนอข้อมูลทางเศรษฐกิจอย่างละเอียดในเชิงลึก

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถให้รายละเอียดในเรื่องข้อมูลข่าวสารได้มากกว่าสื่อวิทยุ หรือโทรทัศน์ เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา ดังนั้นในการแสวงหาข้อมูลของผู้อ่าน โดยเฉพาะกลุ่มนักธุรกิจหรือนักลงทุนที่ต้องมีการ update ข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอเป็นสิ่งที่จำเป็นมากโดยสุชาติซึ่งเป็นนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้กล่าวว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับนักธุรกิจที่ต้องมีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจอย่างเดียวแต่ต้องหาความรู้ทางด้านอื่นๆ ด้วย ซึ่งการอ่านบทวิเคราะห์เศรษฐกิจจากคอลัมน์ของวีระ ธีรภัทรก็ทำให้รู้ล่วงหน้าในบางเรื่องที่แหล่งข่าวอื่นไม่มีการนำเสนอและข้อมูลเชิงลึกทางวิชาการ เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารที่มีการวิเคราะห์บอกก่อนล่วงหน้า

“เรื่องเงิน ปัจจุบัน ธนาคารลดอัตราดอกเบี้ย ซึ่งตอนนั้นไม่มีใครยอมพูด เพราะกลัวคนแห่ไปถอนเงินธนาคาร ซึ่งปัจจุบันดอกเบี้ยก็ลดลงไปเรื่อยๆ” (สุชาติ, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

เช่นเดียวกับบรรณชัยที่เล่าว่าข้อมูลรอบด้านมีความจำเป็นสำหรับนักลงทุนมาก จึงต้องอ่านหนังสือแทบทุกประเภทเพื่อเอามาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน

“อ่านหนังสือเขา(วีระ)ทั้งหนังสือพิมพ์ pocket book เอามาเป็นข้อมูลมากกว่า บางอย่าง เช่น บางทีเกิดเหตุการณ์อะไรอย่างเนี่ยะ อะไรที่ไหนบางที่หุ้นมันตก” (บรรณชัย, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

ความเห็นของกัญญารัตน์ที่กล่าวว่า ในการให้ข้อมูลโดยเฉพาะเกี่ยวกับหุ้นต้องมีความระมัดระวังอยู่แล้วเพราะเป็นการได้เสียผลประโยชน์ ดังนั้นผู้ดำเนินรายการจึงให้ข้อมูลรอบด้านมากกว่าจะฟันธงไปที่เดียว ซึ่งหากทำเช่นนั้นก็เสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายตามมามากมาย

“เวลาเขา(วีระ)นำเสนอข้อมูลเขาจะให้ข้อมูลสองด้านอยู่แล้ว เขาไม่กล้าฟันธงไปหรือเหมือนขึ้นน้ำ แล้วถ้าคนเล่นแล้วเจ๊งละ ก็โดนตำหนายว่าขึ้นหุ้นเชียร์หุ้นอีก มันอยู่ที่เราต้องตัดสินใจเอง เพราะเล่นหุ้นมันคือผลประโยชน์ของเรา เราได้ เราเสียเรารับผิดชอบเอง จะโทษใครไม่ได้หรอก” (กัญญารัตน์, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

จากการอ่านงานเขียนของ วีระ ธีรภัทร ผู้รับสารมองว่ามีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ตรงไปตรงมาไม่เข้าข้างฝ่ายใด มีการให้ข้อมูลรอบด้านเพื่อให้ผู้รับสารนำไปตัดสินใจด้วยตนเอง

3.2 การรับรู้ผ่านทางสื่อวิทยุ

- การนำเสนอข้อมูลหลายประเด็น โดยอธิบายในภาพรวม

เนื่องด้วยรูปแบบรายการทางสื่อวิทยุมีการให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาสอบถามปัญหาได้ในเวลาที่ไม่จำกัดทำให้เกิดการโต้ตอบ ต่อปากต่อคำกับผู้ฟัง ที่มีการสอบถามปัญหาสารพัดในชีวิตประจำวัน แสดงให้เห็นถึงลักษณะของภาพลักษณ์ในเรื่องของการเป็นผู้นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน ซึ่งทำให้ผู้รับสารเห็นจุดยืนทางความคิดที่วีระ ธีรภัทร แสดงออกมาในระหว่างการโต้เถียงกับผู้ฟังแต่ละคนที่มีหลากหลายทัศนคติด้วยเช่นกัน ซึ่งการให้ข้อมูลไม่ได้ให้รายละเอียดมากนัก จะมีการพูดสรุปให้ฟังแล้วแนะนำให้ผู้ฟังไปอ่านจากหนังสือเอง

การไม่ดันหุ่นตัวใดตัวหนึ่งให้มีราคาสูงขึ้น การให้ข้อมูลเรื่องหุ้นโดยทั่วๆ ไปไม่มีการชี้นำหรือเชียร์หุ้นตัวใดเป็นพิเศษ ไม่มีการปั่นหุ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังที่คุณ คมธรรม ได้กล่าวถึงการนำเสนอข้อมูลหุ้นของ วีระ ธีรภัทร

“เขาเป็นกลางกับหุ้น ไม่ได้เป็นกลางกับคน ไม่ใช่มีคนให้ตั้งจึงต้องดันหุ้นให้ ผมไม่รู้ลึกอย่างนั้นเขาบอกข้อมูลรอบด้านทั่วไปไม่ลึงลึก ถ้าอยากทราบรายละเอียดเขาก็แนะนำให้อ่านหนังสือเอง” (คมธรรม, สัมภาษณ์, 10 สค. 46)

3.3 การรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์

- การนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประเด็นเศรษฐกิจผ่านสื่อโทรทัศน์ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการนำเสนอผ่านสื่อวิทยุที่มีการนำเสนอข้อมูลสองด้านอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากประเด็นเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ และข้อจำกัดของเวลาในการนำเสนอที่มีเพียง ครึ่งชั่วโมงจึงทำให้มีการนำเสนอในรายละเอียดได้ไม่มากนัก จึงเป็นการอธิบายแบบกว้าง และวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งหมด

“จากการให้สัมภาษณ์ทางทีวีคุณวีระเขาก็จะพูดทั้งสองด้าน เขาจะไม่เน้นด้านใดด้านหนึ่งอยู่แล้วเพราะการเล่นหุ้นมีความเสี่ยง เขาจะพูดสองด้านอยู่เสมอ อธิบายรวมๆ เป็นการคาดการณ์มากกว่าอยากรู้ลึกต้องอ่านหนังสือเอง” (ฐานิสร์, สัมภาษณ์, 7 สค. 46)

4. ภาพลักษณ์ความเป็นเผด็จการ

ความเป็นเผด็จการในการรับรู้ของผู้รับสารคือ การที่บุคคลนั้นยึดถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีการใช้อำนาจบีบบังคับเพื่อให้บุคคลอื่นกระทำในสิ่งที่ตนต้องการซึ่งผู้รับสารรับรู้ได้ดังนี้

4.1 การรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

- มีการแสดงความคิดเห็นเสมือนสั่งการให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม

ลลิตดา นักศึกษาด้านการจัดการเล่าให้ฟังว่าเคยอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทรในครั้งแรกมีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่ชอบใช้อำนาจโดยดูจากการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะแบบหัวนุกหัวนง

“ดูเขาเป็นคนชอบใช้อำนาจ ชอบบงการ อ่านแล้วเชื่อครึ่ง ไม่เชื่อครึ่ง เขาใช้ภาษาแบบหัวนุกหัวนง” (ลลิตดา,สัมภาษณ์,1 พค.47)

นอกจากนี้ผู้รับสารยังรับรู้ถึงลักษณะการยึดถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ ในการอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทร ที่ส่วนใหญ่ผู้อ่านมองว่ามีนำเสนอตามความคิดของตนเองเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามเพื่อผลประโยชน์บางอย่างของผู้เขียน

“เวลาเขียนเขามักจะเอาความคิดส่วนตัวเป็นใหญ่ อ่านแล้วไม่ชอบ และไม่คอยเชื่อเพราะคิดว่า เค้าไม่ได้เก่งไปกว่าโบรคเกอร์ทั่วไปนำเสนอที่คิดเองมาบอกเล่าให้ดูเหมือนจริงใจ แต่ที่จริงไม่ใช่ เวลาเขียนมักจะแนะนำให้โทรไปหาคนโน้นคนนี้ ให้ติดต่อกับบริษัทหลักทรัพย์กับคนนี่ชื่อนี้ ซึ่งความจริงก็แฝงเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว ให้คนอ่านคล้อยตาม ถ้าเป็นชาวบ้านทั่วไปคงเชื่อทุกอย่าง แต่ถ้าเป็นคนเล่นหุ้นจริงๆไม่เชื่อ” (ปิยเมธู,สัมภาษณ์,1 พค.47)

4.2 การรับรู้ผ่านสื่อวิทยุ

- วีระ ธีรภัทร ใช้อำนาจควบคุมผู้ฟัง

ผู้ฟังบางกลุ่มเห็นว่าผู้ดำเนินรายการอย่างวีระ ธีรภัทรที่ต้องดำเนินรายการโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับคนจำนวนมากและมีความหลากหลาย ยังไม่มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ฟังอย่างแท้จริงเพราะบางครั้งจะพูดคุยผู้ฟังบางท่านที่มีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว มากกว่าผู้ฟังท่านอื่นที่ไม่เคยรู้จักหรือสนิทสนมกันมาก่อน และผู้ฟังบางท่านยังเชื่อว่าเป็นการลิดรอน สิทธิเสรีภาพของผู้ฟังที่เป็นเพียงฝ่ายรับอย่างเดียว ไม่อาจนำเสนอความคิดเห็นของตนได้อย่างมีอิสระเสรี เนื่องจากผู้จัดรายการยึดกุมอำนาจการนำเสนอความคิดเห็นนั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว ดังที่คุณอ้อด คุณศรีประภา คุณอาทิตย์ คุณนายได้กล่าวไว้

“ถ้าคนที่โทรเข้ามาแล้วรู้จักกับอาจารย์อูๆ หน่อยเขาก็จะเปิดโอกาสให้พูดเยอะแต่ถ้าเป็นคนที่ไม่รู้จักเขาก็จะเบรค” (อ้อด,สัมภาษณ์,21 กค. 46)

“รู้สึกว่าคุณฟังที่รู้จักกับอาจารย์จะไม่ค่อยดูแต่ถ้าเป็นคนอื่นพูดไม่เข้าหูหน่อยแกก็จะดูแล้ว”
(ศรีประภา, สัมภาษณ์, 26 กค. 46)

ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคุณรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ดำเนินรายการในการให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เป็นการแสดงถึงอำนาจของผู้ดำเนินรายการ ที่มีสิทธิขาดในการนำเสนอความคิดเห็นแต่เพียงผู้เดียว ใครจะยอมรับก็ฟังต่อไป หากใครยอมรับไม่ได้ก็ไม่ต้องฟัง ทำให้คนฟังรู้สึกว่าตนเองไม่มีอำนาจหรือสิทธิขาดใดๆ ที่ได้แย้งเพราะอยู่ในฐานะผู้รับข่าวสารไม่ได้เป็นผู้ส่งสาร ไม่สามารถเป็นผู้ส่งสารกลับไปได้ถึงแม้จะมีโอกาสแล้วก็ตาม

“อาจารย์เอาความคิดของตัวเองเป็นใหญ่บางทีก็ไม่ตรงกับความคิดของเราบางอย่าง”
(นาย, สัมภาษณ์, 24 กค.46)

แต่ในขณะเดียวกันก็มีผู้ฟังบางท่านไม่เห็นด้วยกับวิธีการควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแบบไม่คาดคิดในรายการ เช่น การตัดสายหรือการใช้วาจาดูด้น รุนแรง การโต้ตอบโต้เถียงออกอากาศกันกลางรายการซึ่งผู้รับสารมองว่ายังมีวิธีและทางเลือกในการควบคุมสถานการณ์ได้ดีกว่านี้ สอดคล้องกับความเห็นของคุณ ทรงศักดิ์ คุณ เจียงและคุณพงษ์ศักดิ์ที่ได้ให้ไว้

“มีหลายรายการนะที่เป็นสไตล์ทอล์กแบบของเขา เช่น ของเนชั่น, “ร่วมด้วยช่วยกัน จส. 100” ซึ่งก็ไม่เห็นว่าเขาต้องใช้ความรุนแรงขนาดนี้ ดังนั้นอย่าไปมองว่าไม่ทำอย่างนี้แล้วจะทำรายการไม่ได้ มีทางออกเยอะแยะในการทำสื่อ สรุปลือคือมีรายการแนวนี้อีกหลายรายการซึ่งก็สามารถคุมเกมได้โดยไม่ต้องใช้วาจาไม่สุภาพ เสียงดังข่ม หรือตะโกนเพื่อที่จะสยบอีกฝ่าย”
(ทรงศักดิ์, สัมภาษณ์, 16 กค. 46)

“การตัดสายออกทางสื่อเป็นภาพที่ไม่ดีนะ เขาน่าจะมีวิธีที่พูดทะล่อม จริงๆ แล้วคนเป็นพิธีกรต้องมีวิธีพูดทะล่อม มันมีเยอะแยะไปสำหรับรายการที่มีคนโทรเข้ามาแสดงความคิดเห็นบางครั้งเขาพูดเยอะอาจจะมีการพูดว่าวันนี้เราได้ประเด็นเยอะแล้ว เวลาหมดแล้ว ขอรบกวนคุณเท่านี้ มีมากมายหลายวิธี” (เจียง, สัมภาษณ์, 15 มิย.46)

“มันมีวิธีการที่นุ่มนวลกว่านี้ ผมยังยืนยันว่ารายการที่โทรเข้ามาแสดงความคิดเห็นคนที่โทรเข้ามาไม่ได้มีเจตนาร้ายกับรายการ ในเมื่อเราเปิดสายให้เขาแสดงความคิดเห็นเราก็ต้องสามารถรับความคิดเห็นของเขาให้ได้” (พงษ์ศักดิ์, สัมภาษณ์, 21 กย.46)

นอกจากนี้ คุณศุภชัย ได้กล่าวถึง ผู้ดำเนินรายการที่มีการด่าผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง ในความเห็นของเขาก็คือวีระ ธีรภัทร

“ถ้าจะนับคนจัดรายการที่ด่าคนฟัง วีระ มาเป็นอันดับหนึ่งเลยนะ ด่าเขาซะเสียเลย วีระ เนี่ยะ ” (ศุภชัย, สัมภาษณ์, 22 กค.46)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งนี้เป็นภาพลักษณ์ที่ติดตัวของวีระ ธีรภัทรไปแล้วหากมีการพูดถึงการตัดบทตัดสาย การต่อว่าผู้ฟัง ก็จะมีถึง วีระ ธีรภัทร เป็นอันดับแรกตั้งนั้น การใช้อำนาจในการควบคุมผู้ฟังโดยการตัดสาย โทรศัพท์ การตัดบทสนทนาหรือการต่อว่า ผู้รับสารมองว่า มีความจำเป็นต้องใช้ในบางกรณี เพื่อใช้ในการจัดการบุคคลที่โทรศัพท์เข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์หรือสร้างความสับสนในรายการ เนื่องจากมีบุคคลหลากหลายโทรเข้ามาในรายการ แต่ก็ควรเลือกใช้วิธีเหล่านั้นเป็นทางเลือกสุดท้ายเพราะจะทำให้รายการหยุดชะงัก ผู้ฟังรู้สึกเสียความรู้สึกที่ดีที่มีต่อผู้ดำเนินรายการ รวมทั้งเป็นการเสียโอกาสในการได้รับความรู้รอบตัวเพิ่มเติมจากผู้ดำเนินรายการ และผู้ที่โทรศัพท์เข้ามาในรายการอีกด้วย

4.3 การรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์

- วีระ ธีรภัทรอยู่ในฐานะของวิทยากรทำให้แสดงอำนาจควบคุมรายการได้น้อยกว่าสื่อวิทยุ

การใช้อำนาจในการควบคุมคนดูมีให้เห็นได้น้อยมากในสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากรูปแบบรายการที่เปิดสายให้ผู้ชมที่บ้านโทรเข้ามาสอบถามปัญหาได้น้อย อีกทั้งยังมีพิธีกรร่วมที่เป็นผู้หญิงทำให้เกิดการประนีประนอมในการพูดคุยกันมากกว่าในรายการวิทยุ และเวลาที่ออกอากาศก็น้อย จำเป็นต้องมีการบรรทัดตัดประเด็น ให้กระชับกับเวลามากขึ้น ทำให้ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการโต้ตอบกันระหว่างวีระ ธีรภัทรและผู้รับสารมากนัก ซึ่งวิทยุได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า

“ในทีวีดูเขา soft ลงเยอะเลยนะ เวลานั้นด้วยละ เปิดให้ถามปัญหาไม่กี่สายเอง แป๊ปเดียว ไม่เหมือนรายการวิทยุคนโทรมาเยอะกว่าหลากหลายดี ” (รวิกร, สัมภาษณ์, 23 สค.46)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ภาพลักษณ์ในการแสดงอำนาจ เพื่อควบคุมรายการโทรทัศน์ ของ วีระ ธีรภัทรมักจะไม่ค่อยปรากฏให้เห็นมากนักเนื่องจากความแตกต่างระหว่างสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ในเรื่องของธรรมชาติของสื่อที่เป็นธรรมดาที่คนเราต้องห้วงกังวลในภาพลักษณ์ของตนเอง

ผู้รับสารกล่าวว่าลักษณะการดำเนินรายการของวีระ ธีรภัทร มีความแตกต่างในการแสดงอำนาจในการดำเนินรายการผ่านสื่อวิทยุมากกว่าสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการดำเนินรายการผ่านสื่อโทรทัศน์ วีระ ธีรภัทร ผู้รับสารมองว่า มีข้อจำกัดหลายประการดังนี้

1.ธรรมชาติของสื่อ เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ จะสะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพทุกอย่างออกมาหมดทำให้มองเห็นว่าวีระ ธีรภัทรค่อนข้างระมัดระวังการแสดงออกปฏิกิริยาท่วงท่าวาจา ว่าออกมาแล้วจะดูดีหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ระดับความรุนแรง หรือลีลาที่ดูเด็ดที่มีอยู่สูงในรายการวิทยุ จึงไม่ค่อยจะมีให้เห็นในสื่อโทรทัศน์ หรือเรียกได้ว่าเบากว่าเดิม ซึ่งเจียงและอดุลธนได้ให้ความเห็นว่า

“วิทยุแรงกว่าในทีวีในแง่ไม่เห็นภาพ การใช้น้ำเสียงจะหนักกว่าในทีวี ไม่รู้ว่าไม่ค่อยใกล้หรือไกลแต่มีความรู้สึกว่าเขาตะเบ็งเหมือนกับตะคอกว่า คือคำพูดสไตล์เขายังเหมือนแต่รู้สึกน้ำเสียงจะหนักกว่าในทีวีเหมือนกับว่าเขี่ยทำไม่คุณคิดอย่างไร (ทำเสียงสูง) บางครั้งมีคนแก่โทรเข้ามาถามคุณมีเงินกี่ก้อน (ทำเสียงสูง) โผงผาง คุณไม่ต้องไปเล่นหรือทำให้พวกเขาเล่น คุณไม่ต้องมีกินพอดีเพราะคุณตายไป คุณเงินก้อนสุดท้ายแล้วนะ พอหมดแล้วคุณตายเลยเงินก็ไม่มีแล้วนะแล้วลูกหลานคุณจะเลี้ยงรีเปล่าไม่รู้ ไปโน่นอะไรของเขา เขาก็จะมีสไตล์โผงผางหน่อยคือพูดดีๆ ก็ได้ตามหลักการแล้ว” (เจียง,สัมภาษณ์,15 กค.46)

“ความแตกต่างทางวิทยุกับทีวี ในวิทยุฟังแล้วเราจะนึกภาพเองนะ ช่วงที่เขาพูดอย่างนี้ เขาจะต้องแสดงอาการอย่างนี้ ผมว่าวิทยุดูว่าเพราะว่าในทีวีแก็ไม่มีไรที่ดูมากแต่ถ้าดูจากหน้าสายตา และความจริงใจของแกเวลาพูดถึงตอกเบี้ยแบ่งค์อาจารย์แกก็ยกเสียงเข้ม บางครั้งก็ยกปากกาบ้าง ตบโต๊ะบ้างก็ดูดีเหมือนกันฟังจากวิทยุจะน่ากลัวกว่า”

(อดุลธน,สัมภาษณ์,14 กค.46)

2.การมีผู้ดำเนินรายการร่วม ผู้รับสารยังมองอีกว่า การมีผู้ดำเนินรายการหญิงร่วมในรายการ ทำให้บทบาทการแสดงอำนาจในรายการของวีระ ธีรภัทรลดลง แต่ก็จะเป็นการเสริมให้ตัว

วิทยากร(วีระ) มีความรู้ความน่าเชื่อถือมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดผู้ฟังให้เลือกชมรายการอีกทางหนึ่ง

“อุ้มเขาอุสวายนารักเนอะที่ดูก็ดูอุ้มละ คิดว่ารายการไม่มีอะไรที่รุนแรง ก็ธรรมดาเนะ ชอบเวลาอุ้มแซวเวลาอาจารย์เริ่มเสียงดู อาจารย์เขาก็จะลดเสียงลง” (กิตตินันท์,สัมภาษณ์, 25 กย.46)

ในรายการวิทยุ (รายการคุยกันจันทร์ถึงศุกร์)รูปแบบรายการวีระ ธีรภัทรจะพูดคุย ได้ตอบกับผู้ฟังโดยตรง ในประเด็นเรื่องต่างๆ โดยไม่มีพิธีกรหรือใครก็ตาม เป็นตัวกลางแต่ในสื่อโทรทัศน์ (รายการคุยกันวันหยุดกับวีระ ธีรภัทร) มีพิธีกรรายการ คุณสิริยากร พุกกะเวส เป็นพิธีกร และวีระ ธีรภัทรเป็นวิทยากรประจำรายการ โดยพิธีกรจะเป็นตัวกลางเพื่อป้องกันมิให้เกิดการปะทะกันโดยตรง

3.เวลาออกอากาศ เนื่องจากรายการวิทยุคุยกันจันทร์ถึงศุกร์ เป็นรายการที่มีช่วงระยะเวลาที่ยาวนานตั้งแต่เวลา 14.30 น. - 17.00 น. ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ และเนื่องจากระยะเวลาที่ยาวนานนี้เองอาจทำให้ผู้ดำเนินรายการ มีช่วงเวลาที่จะได้ตอบกับผู้ฟังได้มากกว่า จึงทำให้ผู้ฟังได้มีโอกาสสัมผัสกับการแสดงอารมณ์ผ่านสื่อวิทยุได้มากกว่า จึงทำอะไรได้ตนเองโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของคนฟัง ในบางครั้งเกิดอารมณ์ค้างจากชั่วโมงแรก พอชั่วโมงต่อไปได้ถึงกับผู้ฟังอีก ก็ยังแสดงอารมณ์หงุดหงิดอีกเป็นทวีคูณ แต่รายการโทรทัศน์จะอยู่ในช่วงเวลาสั้นๆ เพียงแค่ครึ่งชั่วโมงคือ 9.30 น. - 10.00 น.ออกอากาศเพียงวันเสาร์วันเดียว หนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ดังนั้นการมีช่วงเวลาการออกอากาศที่ยาวนานเกินไป ก็อาจทำให้ความเบื่อหน่ายและเกิดความล่าในการทำงาน ซึ่งพิธีเชษฐได้เล่าถึงข้อสังเกตจากการฟังรายการวิทยุในแต่ละวันให้ฟังว่า

“บางทีเจอผู้ฟังที่อารมณ์กวนๆ อาจารย์แกก็พีคขึ้นมา แบบว่าวันนั้นตัวใครตัวมัน สักพักแกก็จะเย็นลง แต่ใครอย่ามาทวนนะ ไม่งั้นก็โดนกันทั้งรายการ แต่ถ้าเป็นวันศุกร์นะแกจะเรื่อยๆ สบายๆอารมณ์ดีขึ้นมาหน่อย” (พิธีเชษฐ,สัมภาษณ์, 21 กค.46)

5.การเป็นผู้นำทางความคิดและเป็นผู้จุดประกายความสนใจเรื่องราวต่างๆแก่สาธารณะ

5.1 การรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

- จุดประกายให้คนสนใจเรื่องเศรษฐกิจและประวัติศาสตร์

ในการเขียนบทความนำเสนอเรื่องราวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ของวีระ ธีรภัทรนั้นมีหลากหลายเรื่องราว ในศาสตร์ต่างซึ่งจะนำเสนอตามความสนใจของผู้เขียน หรือกระแสข่าว หรือความสนใจของสาธารณะในช่วงเวลานั้นๆ ในบางครั้งก็เป็นการจุดประกายความสนใจให้ผู้รับสารในบางเรื่อง ซึ่งเทวัญ ซึ่งเป็นผู้รับสารที่ติดตามอ่านงานเขียน ผ่านทางคอลัมน์ "หอมปากหอมคอ" ในหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ได้กล่าวว่าในครั้งแรกเขาไม่ได้มีความสนใจเรื่องประวัติศาสตร์และคิดว่าเป็นเรื่องซับซ้อนจำยากแต่พอได้อ่านคอลัมน์นี้ในตอน "ตำนานพระโคพระแก้ว" ทำให้รู้สึกว่าการประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และสนใจอยากติดตามอ่านต่อไป

"ชอบนะ อ่านแล้วได้แง่มุมใหม่ๆ เยอะ อย่างล่าสุดเลย ตอนที่อ่านตำนานพระโคพระแก้ว เขาเขียนเหมือนเล่านิทานให้เราฟัง เหมือนเราอยู่ในตำนาน ก็ไม่รู้ทำไมเราอินขนาดนั้น ทั้งๆ ที่เราไม่ได้สนใจเรื่องประวัติศาสตร์ คิดว่าเป็นเรื่องความจำที่เข้าใจยาก ซึ่งก็เลยจำชื่อคนนั้นคนนี้ พออ่านมันก็สนุกดีแล้วต้องอ่านตามวันต่อไป เพราะเรื่องมันจะต่อเนื่องกัน ก็เลยอ่านมาเรื่อย"

(เทวัญ, สัมภาษณ์, 1 พค.46)

คล้ายคลึงกับพิเชษฐ ซึ่งพื้นฐานเดิมเป็นคนที่ไม่สนใจเรื่องประวัติศาสตร์มากนัก แต่เนื่องจาก ได้อ่าน หนังสือเรื่องเก่าเล่าใหม่เป็นครั้งแรกทำให้รู้สึกเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ที่สามารถนำมาเป็นบทเรียนได้ในปัจจุบันได้

"เขาเล่าแบบมองให้เห็นภาพเพราะมีการเปรียบเทียบไปมาระหว่างอดีตกับปัจจุบันเหมือนดูหนังแล้วตัดกลับไปมา โดยมีเทคนิคการตัดต่อที่เราไม่มองนะ สุดท้ายเขาก็สรุปให้ว่ามองอดีตและย้อนมาสู่ปัจจุบันแล้วเราได้อะไรบ้าง" (พิเชษฐ, สัมภาษณ์, 21 กค.46)

ในขณะที่เดียวกันคุณยุวดี ซึ่งไม่เคยมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจเลย แต่สนใจอยากเล่นหุ้นจึงซื้อหนังสือรวบด้วยหุ้นมาอ่าน ด้วยเหตุเพราะอยากรู้ว่าคนที่เขาขายจากหุ้นเขาทำอย่างไร เมื่ออ่านแล้วก็เกิดความรู้สึกลอยๆ เล่นหุ้นบ้าง

“ตอนนั้นหนังสือรวยด้วยหุ่นดังมาก ใครที่ไม่มีหนังสือเล่มนี้ ก่อนเข้าตลาดหุ่นสมัยนั้นเขากันว่าเซย พออ่านแล้วอยากเล่นหุ่นตาม อยากรวยบ้าง รู้สึกว่าการเล่นหุ่นมันไม่ยาก” (ยูวดี, สัมภาษณ์, 30 เมย.46)

5.2 การรับรู้ผ่านสื่อวิทยุ

- ผู้รับสารนำวิธีคิดและประเด็นที่วีระ ธีรภัทรนำเสนอไปใช้เป็นแบบอย่างในการคิด

สื่อมีอิทธิพลมากในทุกๆ เรื่องทุกๆ ด้านเพราะสื่อเป็นสาธารณะ การสื่อสารมวลชนถ้าพูดไปหนึ่งคำได้ยินกันเป็นล้านคน ดังนั้นบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอหรือผู้ดำเนินรายการจะเป็นผู้นำทางความคิดไปโดยปริยายหรือไม่ก็เป็นผู้เสนอแนวคิดให้เป็นทางเลือกดังจะเห็นได้ชัดเจนจากผู้ฟังรายการของวีระ ธีรภัทร เขาเป็นผู้นำทางความคิดและเป็นผู้เสนอความคิดให้ผู้ฟังเอาไปใช้โดยไม่รู้ตัว สอดคล้องกับที่อาทิตย์ ก๊ก คารม ทรงศักดิ์ได้ยอมรับว่า วีระ ธีรภัทร เปรียบเสมือนเป็นผู้นำทางความคิด ที่ได้เปิดประเด็น นำเสนอความคิดให้กับสังคม

“ข้อมูลที่ได้น่าเชื่อถือ 100% แต่ผมก็ไม่ได้ตรวจสอบอะไรมากมาย ฟังเอาความรู้ วิธีคิด กระบวนการคิด” (อาทิตย์, สัมภาษณ์, 13 มิย.46)

“เขาเป็นเหมือนผู้จุดประกายคนได้ แสดงความคิดเห็นได้ เปิดประเด็นได้มากกว่า” (ก๊ก, สัมภาษณ์, 20 กค.46)

“กลุ่มคนฟังมีความรู้ไม่เท่าคุณวีระหรอก คุณวีระเขาชี่น้าอยู่แล้ว” (คารม, สัมภาษณ์, 11 สค.46)

“คนที่นำเสนอสื่อจะเป็นผู้นำทางความคิดไปโดยปริยายหรือไม่ก็เป็นคนนำเสนอแนวคิดให้คนเลือกอย่างเช่นผู้ดำเนินรายการข่าวว่าเขาไม่ได้เป็นผู้นำทางความคิดแต่เป็นผู้นำเสนอความคิดให้คนเอาไปใช้โดยไม่รู้ตัว” (ทรงศักดิ์, สัมภาษณ์, 16 กค.46)

สิ่งที่ช่วยตอกย้ำความเป็นผู้จุดประเด็นที่คิดว่าน่าสนใจให้กับสาธารณะได้อย่างเด่นชัดนับตั้งแต่เรื่องเศรษฐกิจการเมือง ประวัติศาสตร์ วรรณคดี โดยใช้หลักการเล่นให้ตรงตามกระแส

ความสนใจของสาธารณะ ทำให้บุคคลล้อยตามและคิดว่าเรื่องราวเหล่านั้นมีความสำคัญและให้ความสนใจมากเป็นพิเศษ

“บุคคลคนนี้เป็นบุคคลที่มีความรู้จริง ยอมรับเพราะการที่เราฟังเขาอธิบายแต่ละเรื่องไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ไทยที่เขาบอกว่าเขาเคยเขียนมา ไม่เคยได้ ผมอยากได้เหมือนกัน ผมก็พยายามหาอยู่เหมือนกัน เขามีความรู้หลายด้าน เรื่องการท่องเที่ยวชอบฟังมันก็แปลกอยู่อย่างที่ผมไม่ชอบฟังเพลง ถ้าเป็นคลื่นลักษณะอย่างนี้ผมจะเปิดฟัง”

(อนุชา,สัมภาษณ์,15 มิย.46)

5.3 การรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์

- วีระ ธีรภัทรจุดประกายความคิดเรื่องเศรษฐกิจ

ผู้รับสารรับรู้ว่า วีระ ธีรภัทร เป็นผู้นำทางความคิดและมีการถ่ายทอดเรื่องราวที่ตนเองคิดหรือสนใจผ่านสื่อโทรทัศน์โดยสามารถจุดประกายความคิดในเรื่องที่ผู้ชมไม่เคยสนใจมาก่อน ให้ผู้ชมรู้สึกอยากศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องราวเหล่านั้น ได้แก่ เรื่องเศรษฐกิจที่นำเสนอทุสัปดาห์ทางรายการคุยกันวันหยุดฯ ได้อย่างใกล้ชิดตัวผู้ฟังทำให้เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้

“อยากให้เพิ่มเวลา เพราะประเด็นเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่สำคัญได้ประโยชน์เพราะฟังไปกำลังคิดตามแล้วอยากรู้ต่อกีหมดเวลาซะแล้ว” (สุรงค์,สัมภาษณ์, 28 กค.46)

“เรื่องการเงินอาจารย์จะรู้หมด เพราะเราไม่ได้ติดตามเรื่องนี้มาก่อนไง เจอครั้งแรกดูทีวีก็ฟังเรื่องนี้ก็เลยสนใจ” (ประสิทธิ์,สัมภาษณ์,1 กย.46)

6. ความน่าเชื่อถือ

6.1 การรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

- ความเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ

ผู้รับสารมีความเชื่อถือจากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ของวีระ ธีรภัทรโดยให้ความน่าเชื่อถือในเรื่องของความเป็นผู้รู้ในการเข้าถึงข้อมูลมากที่สุด

ความรู้ที่ผู้รับสารได้ในเรื่องของแนวโน้มเกี่ยวกับประเด็นเศรษฐกิจทำให้ผู้รับสารเชื่อถือ และเห็นถึงประโยชน์จากการอ่านบทวิเคราะห์เศรษฐกิจของวีระ ธีรภัทร โดยคุณสุชาติ เป็นนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งธุรกิจของคุณสุชาติ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ฟองสบู่ในครั้งนั้น ซึ่งจากการอ่านบทความของวีระ ธีรภัทร บวกกับประสบการณ์ที่ประสบด้วยตนเองทำให้คุณสุชาติให้ความเชื่อถือในตัวของวีระ ธีรภัทรมากยิ่งขึ้น

“ชอบอ่านเพราะว่าได้ความรู้ด้านเศรษฐกิจดี มีเหตุมีผลดี จากที่อ่านมาทั้งหมดสนใจประเด็นเรื่องเศรษฐกิจมากที่สุด ว่าจะมีแนวโน้มดีขึ้นหรือเลวลง เช่นจากบทความที่เขียนอยู่ในปี 2541 ต่อมาเหตุการณ์ก็เป็นจริงอย่างที่เขายืนยัน พอต่อมามันค่อยๆต่ำลงไปอีก พอประมาณ 2543-2545 ก็ค่อยๆดีขึ้น จนปี 2546 ก็ค่อยฟื้นเศรษฐกิจก็ดีขึ้นอย่างมาก จนในปี 2547 ก็น่ากลัวว่าจะเกิดฟองสบู่ขึ้นมาอีก สภาพเศรษฐกิจก็จะหมุนเวียนกันไปเหมือนกับปี 2540” (สุชาติ, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

จากการที่คุณสุชาติคร่ำหวอดอยู่ในวงการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ทำให้ต้องติดตามความเคลื่อนไหวสภาพเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา โดยเลือกติดตามงานเขียนของวีระ ธีรภัทรเนื่องจากให้ความเชื่อถือในเรื่องข้อมูลและการทำนายเหตุการณ์หรือแนวโน้มเศรษฐกิจในอนาคตอย่างมีหลักการ

“ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้คุณวีระ เขาก็แนะนำให้ไปอ่านต่อในหนังสือที่เขาเขียน ซึ่งก็เป็นข้อมูลที่ละเอียดกว่าฟังจากวิทยุ เพราะเขามีหลักฐานอ้างอิงซึ่งเราก็ติดตามข่าวตลอดก็เป็นไปตามที่เขาเขียน บางทีเขารู้ก่อนข่าวด้วยซ้ำ” (สุชาติ, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

“เวลาเขาเขียนเหมือนกับเขารู้ล่วงหน้าเลยว่า ต่อไปเศรษฐกิจมันจะเกิดอะไรขึ้นซึ่ง ต่อมาทำให้เราเชื่อถือว่าเขาเข้าถึงข้อมูลได้ลึกกว่าคอลัมนิสต์ทั่วไป” (สุชาติ, สัมภาษณ์, 1 พค.47)

คุณสุเมธยังได้ให้ความเห็นอื่นๆที่น่าสนใจว่า ผู้ฟังในรายการวิทยุส่วนใหญ่ ยังไม่ค่อยมีความรู้พื้นฐานที่ควรจะมีในชีวิตประจำวันนัก การอ่านหนังสือจะช่วยให้ผู้ฟังมีความรู้พื้นฐานมากขึ้น ซึ่งการโทรศัพท์ไปตามเพียงอย่างเดียวบางครั้งนอกจากเสียเวลาแล้วยังได้ข้อมูลที่ยากจะรู้ไม่ครบถ้วน ดังนั้นการอ่านหนังสือ ก็จะได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือเหมือนกับได้ฟังจากวีระ ธีรภัทรเช่นกัน

“ในการฟังรายการของอาจารย์วีระ ทางวิทยุ อาจารย์ไม่บอกข้อมูลหมดหรือเวลาไม่พอ ส่วนใหญ่จะให้ไปหาอ่านเองตามหนังสือที่อาจารย์แนะนำ ซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็นหนังสือของอาจารย์ เขาเองที่ส่วนใหญ่คนที่ขาดความรู้พื้นฐาน เขาก็เขียนเป็นความรู้เบื้องต้นเหมือนที่เขาจัดรายการ นะแหละเป็นเรื่องเบสิกๆที่คนควรจะต้องรู้เช่นการบริหารการเงิน” (สุเมธ,สัมภาษณ์,30 เมย.47)

6.2 การรับรู้ผ่านสื่อวิทยุ

ความน่าเชื่อถือที่ผู้รับสารรู้สึกได้ จากการฟังรายการวิทยุ มีองค์ประกอบด้วยกันอยู่

3 ประการที่ค้นพบในการวิจัยคือ

- 1.การเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ
- 2.สถานภาพอยู่เหนือกว่าผู้รับสาร
- 3.ความน่าไว้วางใจ

1.ความเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ

ในการดำเนินรายการของวีระ ธีรภัทรถึงแม้จะได้รับการศึกษาปริญญาโทอย่างรุนแรงเกี่ยวกับรูปแบบและสไตล์การดำเนินรายการอย่างกว้างขวางซึ่งมีทั้งบุคคลที่ยอมรับได้และยอมรับไม่ได้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่สิ่งหนึ่งที่ทุกคนยอมรับและปฏิเสธไม่ได้และถือได้ว่าเป็นจุดเด่นข้อประการ สำคัญที่สุดที่หาได้ยากยิ่งจากบุคคลในวงการสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน นั่นคือ ความรู้จริงและรอบรู้ในหลายๆ ด้าน ดังที่ เจียง อำภาได้ให้สัมภาษณ์ยอมรับในประเด็นนี้

“สิ่งที่ผมชอบเขาอยู่คนเดียวคือเขารู้เยอะ คือเขาอาจจะจะเป็นคนที่อ่านหนังสือเยอะ และก็ให้ใครมาถามอะไรก็แล้วแต่รู้สึกเขารู้หมด ก็วิเคราะห์ให้ชาวบ้านฟัง คือแนะนำให้พูดแบบนุ่มๆ และ soft ลงหน่อยซึ่งฟังแล้วมันจะดูดีแทนที่จะไปตะคอกใส่เขาอะแต่แกรู้เยอะจริงๆ” (เจียง,สัมภาษณ์,15 กค.46)

“ประทับใจ ดูแกรู้ทุกอย่าง รู้เยอะ รู้กว้าง” (อำภา,สัมภาษณ์,20 กค.46)

วีระ ธีรภัทรสามารถทำให้ผู้ฟังยอมรับเขาได้จากการเป็นผู้มีความรู้จริง มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง รวมไปถึงการมีข้อมูลที่รอบรู้ในหลายๆ ด้านทำให้ในบางครั้งผู้ฟังที่ต้องการเข้า สบายคุยกับวีระต้องมีการเตรียมข้อมูลที่จะเข้าไปพูดคุยอย่างมากไม่เช่นนั้นก็จะไม่กล้าโทรเข้าไป

เนื่องจากกลัวว่าจะถูกไล่ต้อนจนมุมเพราะข้อมูลที่รู้ไม่แน่นพอ ดังที่คุณ พิเศษชัยยอมรับว่าควรจะมี ความรู้ที่แน่นพอจึงจะโทรไปคุยกับวีระได้

“ถ้าเราข้อมูลไม่แน่นพอไม่ควรไปถึงตรงนั้นนะ ถึงตายเลย แต่ถ้าเรามีข้อมูลแน่นๆ นะ โอเค เราคุยกับอาจารย์ได้ มันดีมากๆ เลยเพราะบางครั้งคนโทรเข้าไปมันไม่ได้สาระเลย เรา ฟังแล้วเราก็ยังรู้เลยเดี๋ยวกี่โดนค่า” (พิเศษชัย,สัมภาษณ์,21 กค.46)

ผู้ฟังรายการมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการฟังโดยการใส่ประสบการณ์ตรงในอาชีพและการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมและการให้ความเชื่อถือกับตัวผู้ดำเนินรายการ เป็นหลัก สอดคล้องกับคุณชนะ ได้ยอมรับว่าข้อมูลที่ได้จาก วีระ วีระภัทรมีความน่าเชื่อถือเนื่องจากได้ทำการตรวจสอบด้วยตนเองทั้งจากธนาคารที่ตนเองได้ทำงานอยู่ หรือการตรวจสอบจาก ทางหนังสือพิมพ์

“ข้อมูลน่าเชื่อถือกว่า 90% ส่วนใหญ่ แต่ก่อนเคยอยู่แบงก์มา 9 ปี ตอนนี้อยู่การบินไทย ตอนอยู่แบงก์ผู้จัดการเปิดฟังเราก็ดิตตามอยู่ในวงการอยู่แล้ว หนังสือพิมพ์ก็อ่าน ที่วี กิดู อย่างฟังรายการก็ได้ฟัง เขาพูดเกี่ยวกับ finance เราฟังแล้วก็พอเข้าใจ เขาพูดตรงกับข้อมูลที่เราทราบ” (ชนะ,สัมภาษณ์,5 สค.46)

จากการเป็นคนมีความรู้จริงในเรื่องเศรษฐกิจและการเงิน ทำให้วีระ วีระภัทรได้ภาพลักษณ์ ของความน่าเชื่อถือในเรื่องเหล่านี้เป็นพิเศษรวมไปถึงความรู้รอบตัวอื่นๆ

แต่ในขณะที่เดียวกันการตอบคำถามในบางประเด็นยังไม่เป็นที่พอใจหรือไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ฟังได้มากนัก นั่นก็คือ ประเด็นเรื่องกฎหมายดังที่คุณ อาทิตย์ และ คุณ อี๊ด ซึ่งเป็นผู้ที่จบการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่าวีระ วีระภัทร ไม่ได้มีความรู้ที่แท้จริงในเรื่องกฎหมาย

“เรื่องการเงินน่าเชื่อถือ ถ้าเรื่องทั่วไปพูดมากเรื่องมากหัวข้อไป รู้ไม่ลึก บางหัวข้อ ผมรู้สึกกว่าบางเรื่องเขารู้พื้นฐาน เช่น เรื่องกฎหมายตอบผิดตลอดเลย” (อาทิตย์,สัมภาษณ์,13 มิย.46)

“ความน่าเชื่อถือในเรื่องการเงินเขาเก่ง ด้านอื่นๆ กฎหมายไม่ค่อยมีความรู้เท่าไรแต่อาศัยคนที่โทรเข้ามาที่มีความรู้มากกว่า อย่างเช่นไม่รู้อะไรก็บอกเดี๋ยวจึงให้ผู้รู้เขาโทรมาบอก เพียงแต่สไตส์การจัดแหวกแนวเท่านั้น จะเน้นการจัดทัวร์ขายหนังสือ”
(อ๊อด, สัมภาษณ์, 21 กค.46)

กล่าวโดยสรุปแล้ววีระ ธีรภัทรได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้รับสารในการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และการเงิน และตอบปัญหาความรู้ทั่วไปจนทำให้ผู้รับสารบางคนรู้สึกว่าเป็นคนที่มีความรู้กว้าง จนกลายเป็นกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบปัญหาได้ทุกเรื่อง แต่ถึงแม้ว่าผู้ฟังบางคนที่มีความรู้เฉพาะศาสตร์ มองว่าวีระ ธีรภัทรไม่ได้มีความรู้จริงในบางประเด็นแต่ก็ยังให้ความน่าเชื่อถือในการนำเสนอเรื่องเศรษฐกิจและการเงินเช่นกัน

อดุลธน มานะ ร่วม อำภา นาย ได้ให้มุมมองถึงความรู้สึกเชื่อถือต่อวีระ ธีรภัทรจากลักษณะการพูดจาที่ดูมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ มีภาพของความเป็นนักวิชาการที่มีความรู้มากสามารถตอบปัญหาได้ทุกเรื่อง

“ผมเรียกเขาว่าอาจารย์ ผมเรียกตามคนอื่น จริงๆ แล้วผมไม่รู้ว่าจะจบอะไรมา ไม่คิดจะรู้ด้วยแต่ว่าข้อมูลที่ให้ ลักษณะการพูดมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ” (อดุลธน, สัมภาษณ์, 14 กค.46)

“ชอบเกี่ยวกับปัญหาที่เขาตอบมีความน่าเชื่อถือเพราะเขาเป็นนักวิชาการที่น่าเชื่อถือ”
(มานะ, สัมภาษณ์, 29 สค.46)

“โอ๊ย! ผมเชื่อเขาสิ เขาเป็นระดับด็อกเตอร์นะ ดร. วีระเนี่ยเท่าที่ฟังคุณเขาเป็นระดับดร.”
(ร่วม, สัมภาษณ์, 24 กค.46)

“คิดว่าเขาต้องจบปริญญาระดับดร. แน่นนอนเพราะฟังจากที่เขาตอบปัญหาได้หมดทุกเรื่อง ฟังครั้งแรกก็คิดเลยว่าต้องเป็นดร. แน่นนอน” (อำภา, สัมภาษณ์, 20 กค.46)

“ผมอยากรู้จริงๆ ว่าเขาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยไหน สอนอะไร ระดับไหน ทำไมเขาถึงได้รู้เยอะขนาดนี้” (นาย, สัมภาษณ์, 24 กค.46)

“วาดภาพไว้นำจะอาจารย์เป็นดร. ขนาดดูทีวีแล้วยังคิดว่าเป็นดร. เขาคุณภูมิฐานดีนะ”
(ทวิ,สัมภาษณ์,7มิย.46)

สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อถือในข้อมูลข่าวสารของผู้รับสารว่า คนที่ดูมีความรู้มากย่อมจะได้รับการเกียรติ ได้รับการนับหน้าถือตา หรือได้รับการยกย่องจากสังคม ที่มองว่าคนที่มีการศึกษาสูง ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้และได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้คนทั่วไป

2.ความน่าไว้วางใจ

นอกจากวิธีและทางออกในการให้ข้อมูลโดยการให้ผู้ฟังที่มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ โทรเข้ามาบอกต่อแล้วทำให้ผู้ฟังไม่ติดค้างคาใจ ปัญหาทุกอย่างได้รับการตอบข้อสงสัย เป็นการปิดจุดอ่อนของตัวผู้ดำเนินรายการที่ดี หากวันใดไม่มีผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาตอบปัญหาแทนวีระก็จะใช้วิธีการว่าจะไปหาข้อมูลมาตอบให้ช่วงโมงหน้าหรือในวันถัดไปดังที่เกียรติศักดิ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่าถึงแม้ วีระ ธีระภัทร จะไม่รู้คำตอบแต่ก็จะไปหาข้อมูลมาตอบผู้ฟังในภายหลัง

“เชื่อถือในการตอบปัญหาของแก ถ้าแกรู้แกก็บอกรู้ ไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้แล้วแกจะไปหาข้อมูลให้วันหลัง ค้างไว้ก่อนแล้วจะมาพูดให้ ถ้าเป็นดีใจคนอื่นถ้าไม่รู้แล้วเขาจะเลียงเลยแต่นี้แกไม่เลียง จะบอกเลยไม่รู้ แล้วจะให้ทีมงานหลังไม่ค้ลองหาข้อมูลตรงนี้มีไหม ถ้าไม่มีก็จะติดไว้ก่อน” (เกียรติศักดิ์,สัมภาษณ์,12 กย.46)

การค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อบอกต่อในภายหลังเช่นนี้เป็นการย้ำความมั่นใจให้กับผู้ฟังได้ว่า จะสามารถได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้อย่างแน่นอน คือ ถ้ารู้ก็บอกรู้ ไม่รู้ก็จะไปหาข้อมูลที่ ต้องมาตอบให้โดยจะไม่ให้ข้อมูลอะไรผิดๆ ไปหากไม่รู้ข้อมูลนั้นอย่างแท้จริงกลวิธีนี้จึงเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถืออีกอย่างหนึ่งของวีระ ธีระภัทร ที่ผู้รับสารสามารถไว้วางใจได้ว่าข้อมูลที่ได้รับมาไม่ใช่ข้อมูลที่ผิดๆ โดยจะมีการค้นคว้าเพิ่มเติมมาให้ในภายหลัง จะไม่ตอบปัญหาออกไปก่อนเพราะกลัวเสียหน้าว่าไม่รู้ แต่ไม่รู้ก็จะบอกว่าไม่รู้และค้นข้อมูลที่ต้องมาบอกให้ทราบในภายหลัง ทำให้รู้สึกว่าคุณผู้ส่งสารมีความจริงใจกับผู้รับสารที่ตั้งใจนำเสนอเพื่อประโยชน์ของผู้ฟังโดยแท้จริง

3. สถานภาพอยู่เหนือผู้ฟัง

นอกเหนือไปจากสไตล์การดำเนินรายการของ วีระ ธีรภัทร ที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าเขามีอำนาจเหนือผู้ฟังในลักษณะของความเป็นเผด็จการแล้ว ก็ยังพบว่าผู้รับสารยอมรับในสถานภาพที่ตนเองรู้สึกว่าจะไม่มีอำนาจโต้แย้งเนื่องจากตนเองเป็นเพียงผู้รับข่าวสารที่มีสถานภาพต่ำกว่า โดยไม่สามารถไปเปลี่ยนแปลงหรือมีช่องทางในการแสดงอำนาจตอบโต้กับผู้ดำเนินรายการที่มีสถานภาพเหนือกว่าเนื่องจากเป็นผู้ใช้สื่อและควบคุมเทคนิคการออกอากาศทุกอย่างที่ใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ดังที่สุปราณี อนุชา และจำเริญได้กล่าวถึงถึงแม้จะรู้สึกว่าคุณดำเนินรายการมีความเป็นเผด็จการ แต่พวกเขาก็ยังยอมรับในข้อนี้และติดตามรับฟังรายการโดยพยายามทำความเข้าใจว่านั่นคือลักษณะของผู้ดำเนินรายการที่อาจจะเหมือนเป็นการพูดล้อเล่นกับผู้ฟังด้วยความเป็นตัวของตัวเอง และรู้สึกว่าสถานภาพและศักดิ์ศรีในส่วนของผู้ฟังเป็นรองทุกอย่างหากมีการตอบโต้กันทางโทรศัพท์ เพราะทุกอย่างถูกควบคุมโดยผู้ดำเนินรายการทั้งหมด ผู้รับสารจึงเสี่ยงที่จะเผชิญกับการโต้แย้งโดยการไม่โทรเข้าไปแสดงความคิดเห็น

“รู้สึกว่าคุณพูดแรงเหมือนกัน แต่อาจารย์เขาพูดบท้ายเป็นการพูดเล่น แต่นิสัยอาจารย์เขาก็เป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ก็เข้าใจว่าเราจะไปปรับเปลี่ยนนิสัยเขา ก็คงเป็นไปไม่ได้เพราะเราเป็นแค่ผู้ดูเฉยๆ ไม่ได้คิดว่าโมโหหรือโกรธอะไร” (สุปราณี, สัมภาษณ์, 13 สค.46)

“ฟังครั้งแรกให้อึ้งใหญ่ไม่เคยกลัวใคร คิดว่าการพูดของเขาไม่หยาบ เพราะไม่ได้ใช้พรีอู หรือ คนโทรมา 10 คนเขาไม่ได้ตำทุกคน คิดว่าเขาไม่ดู มีการหยอกล้อผู้ฟังแต่คนที่พูดจาสุภาพฟังบ่อยๆ แล้วน่าเบื่อแต่อาจารย์วีระฟังแล้วไม่น่าเบื่อ เพราะเปลี่ยนใหม่เรื่อยๆ” (จำเริญ, สัมภาษณ์, 25 กค.46)

“ที่ผมไม่โทรไปเพราะไม่อยากเป็นคู่อริของอาจารย์ ถ้าเราโทรเข้าไปเราเจอคนกววนเราก็ต้องกววนตอบ อย่างนี้ศักดิ์ศรีเราเป็นรองเพราะเขาตัดสาย ไม่พอใจตัดสายเราได้ เขาคอนโทรลเราได้ เขาควบคุมหมด เราเป็นรอง ถ้าถามถามสติดีกว่า เราไม่พอใจเราจะได้อะไรเหมือนกัน อย่างนี้ปล่อยเขาตัดสายเราเขาก็จะเรอตอ มันเหมือนมัดมือชกนะ ขอบฟังที่คนอื่นโทรไป ลักษณะชอบดูคนอื่นเขาทะเลาะกันนะ” (อนุชา, สัมภาษณ์, 15 มิย.46)

6.3 การรับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์

ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของ วีระ ธีรภัทร ในรายการโทรทัศน์ผู้รับสารรับรู้ความน่าเชื่อถือ

จากบุคลิกภาพภายนอกอันได้แก่

- 1.สถานภาพที่เหนือกว่าผู้ฟัง
- 2.ความเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ

1.สถานภาพที่เหนือกว่าผู้ฟัง

ถึงแม้ว่าการดำเนินรายการผ่านสื่อโทรทัศน์ วีระ ธีรภัทรจะไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้ดำเนินรายการโดยตรงเหมือนทางวิทยุ แต่อยู่ในบทบาทเป็นวิทยากรประจำรายการ ซึ่งผู้ที่จะมาเป็นวิทยากรประจำรายการ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมว่า มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะถ่ายทอดเป็นอย่างดี ประกอบกับการถูกนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ ซึ่งโดยธรรมชาติของสื่อสามารถให้สถานภาพกับบุคคลให้เป็นที่รู้จักหรือทำให้บุคคลมีชื่อเสียง(กาญจนา แก้วเทพ:2542) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้รับสารให้ความเชื่อถือต่อ วีระ ธีรภัทร ในบทบาทของวิทยากรที่มีสถานภาพเหนือกว่าผู้ชม ดังนั้นสถานภาพที่เหนือกว่าย่อมทำให้ให้บุคคลคนนั้นมีความน่าเชื่อถือ

“ครั้งแรกดูบุคลิกเขาที่ออกโทรทัศน์ การแต่งตัว ก็ดูภูมิฐานดีนะเหมือนเป็นนักวิชาการ แต่พอคุยไปคุยมา เขานำเสนอเรื่องเศรษฐกิจได้ไม่เครียดตลกดี แต่ก็เชื่อในข้อมูลที่เขาให้นะเหมือนฟังเรื่องเด่นๆใน week นั้น ” (สุรางค์,สัมภาษณ์, 28 กค.46)

2.ความเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ

บุคลิกการพูดจาที่ฉะฉานดูมีความมั่นใจในการนำเสนอข้อมูลของตนเองมีผลต่อความน่าเชื่อถือมาก โดยคุณจิราพร ซึ่งรู้จักวีระ ครั้งแรกจากสื่อโทรทัศน์ได้เล่าว่าดูครั้งแรกก็ประหลาดใจกับการพูดจาที่ฉะฉานมากขนาดนี้และรู้สึกเชื่อถือในข้อมูลว่าน่าจะจริง ไม่เช่นนั้นจะมีคนกล้าพูดออกสื่อโทรทัศน์ที่ถือว่าเป็นสื่อที่มีคนดูมากที่สุด

“ดูเขาทำทางมั่นใจมากนะ เวลาตอบคำถาม หรือเล่าเรื่องน้ำมัน หรือ หุ่น ทำให้คำพูดเขาดูมีน้ำหนัก ด้วยท่าทางจริงจัง ทำมือทำไม่ประกอบสารพัด ทำให้เรารู้สึกว่าเขารู้เรื่องนั้นจริงๆ ทำให้ดึงเราให้สนใจว่านักวิเคราะห์หุ่นคนอื่นๆที่ฟังๆไปแล้วมันงงงนะ พี่ก็เชื่อนะว่าน้ำมันต้องปรับราคาเพิ่มขึ้นตามที่เขายก เพราะถ้าไม่แน่ใจใครจะกล้าพูดละ พูดออกทีวีคนดูเป็นล้านๆ ”

(จิราพร,สัมภาษณ์,25 กค.46)

จะเห็นได้ว่าความน่าเชื่อถือของวีระ ธีรภัทรผู้รับสาร มิได้ตัดสินจากข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่จะมีปัจจัยประกอบเข้ามาในเรื่องของสื่อโทรทัศน์ ซึ่งผู้รับสารมองว่าเป็นสื่อที่มีความน่าเชื่อถือ และข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ น่าจะได้รับการกลั่นกรองแล้วว่าเชื่อถือได้จริง

นอกจากนี้การที่วีระสามารถตอบคำถามได้แทบทุกเรื่อง ก็ทำให้ผู้รับสารมองว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้รอบตัวมาก จนกลายเป็นคนเก่งในสายตาของผู้ชม

“เคยได้ยินคนโทรเข้าไปถาม เขาตอบได้หมดเลย เหมือนวัดความรู้รอบตัวอาจารย์ เราคิดในใจเออเก่งเนอะรู้หมดเลย เคยอ่านเจอในหนังสือพิมพ์บ้างว่าข้อมูลก็ตรงกับที่อาจารย์ เขาพูด ที่อาจารย์พูดจะเป็นในลักษณะที่ทำให้เรารู้มากขึ้น บางที่เราได้ดูทีวีเราได้ยินไม่ชัดไม่ถนัด พอมาดูรายการอาจารย์เราก็ออมั่นเป็นอย่างนี้เอง เหมือนอาจารย์เป็นนักข่าวอีกคนหนึ่ง มาพูดย้ำเสนออีกทีหนึ่ง” (สุปราณี, สัมภาษณ์, 13 สค.46)

ซึ่งผู้รับสารก็จะมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ จากข้อมูลผ่านสื่ออื่นๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจว่า ข้อมูลนี้น่าเชื่อถือหรือไม่ แต่ไม่เป็นไปในลักษณะที่เอาการเอางานมากนัก โดยจะเป็นความบังเอิญมากกว่าที่ไปพบเจอข้อมูลนั้นตรงกับเรื่องราวที่วีระ ธีรภัทรนำเสนอพอดี

จะเห็นได้ว่าการรับรู้ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรผ่านสื่อมวลชนมีลักษณะบางอย่างที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัยความแตกต่างของสื่อแต่ละชนิดและการรับรู้ภาพลักษณ์ทำให้ผู้รับสารเกิดการติดตามรายการและงานของวีระ ซึ่งในบทที่ 6 จะเป็นการกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลให้เกิดความนิยมและติดตามรายการและงานของวีระ ธีรภัทร